Національний спротив, етногенез, правові засади ДФТГ та охорона критичної інфраструктури

Блок І. Історико-культурні та етногенетичні засади української нації

Питання 1. Три історичні субстрати генетичного та культурного «коду» української нації

Формування українського етносу та його унікального культурно-генетичного коду відбувалося шляхом багатовікового синтезу трьох ключових пластів:

- **Землеробський (ранньослов'янський та трипільський) пласт:** Заклав автохтонну основу, осілий спосіб життя, хліборобську культуру, глибоку прив'язаність до землі, традиції громади (общини) та демократичного самоврядування.
- **Степовий (степовий/ірансько-тюркський) пласт:** Внесок скіфів, сарматів, а пізніше половців та тюркських елементів. Сформував воїнську традицію, динамічність, козацьку витяжність, уміння виживати у ворожому оточенні та мілітарний дух.
- **Європейський (антично-візантійський та варязький) пласт:** Приніс державницьку традицію, християнську етику, писемність, правову культуру (Римське право через Візантію та Руську Правду), а також включеність у загальноєвропейський цивілізаційний простір.

Питання 2. Теорія спадкоємності Михайла Грушевського проти пропагандистських міфів

У своїй фундаментальній праці «Звичайна схема «руської» історії» (1904 р.) Михайло Грушевський обґрунтував теорії безперервності (спадкоємності) українського етногенезу:

1. Київська Русь є історичною, політичною та культурною спадкоємицею саме українського народу, а не «спільною колискою» трьох східнослов'янських народів.
2. Прямим продовженням Київської держави стало Галицько-Волинське князівство (Королівство Руське), а пізніше — Велике Князівство Литовське та Козацька держава (Військо Запорозьке).
3. Володимиро-Суздальське та Московське князівства сформувалися на іншій етнічній та географічній основі й були окремим гілочками з власною державницькою традицією.

Цей науковий аналіз спростовує імперські та російські пропагандистські міфи про «штучність» України, доводячи тисячолітню тяглість української державності.

Питання 3. Перша писемна згадка назви «Україна»

Вперше назва «Україна» зафіксована у Київському літописі (за Іпатіївським списком) під 1187 роком.

> 📌 **ЛІТОПИСНЕ ДЖЕРЕЛО (1187 РІК)**
> Контекст: Згадка пов'язана зі смертю переяславського князя Володимира Глібовича після походу на

половців: «І плакали по ньому всі переяславці... За ним же Україна багато потужила». Тут слово «Україна» вжито у значенні «рідний край», «країна», «земля Переяславського князівства», яка захищала слов'янські землі від кочовиків.

Питання 4. Українська мова як фактор національної безпеки та «ментальний кордон»

В умовах гібридної та повномасштабної війни мова маркує свій/чужий на ментальному та оперативному рівнях. Вона виступає:

- **Засобом ідентифікації:** Унеможливлює маскування ворожих диверсійно-розвідувальних груп (ДРГ).
- **Чиновником деколонізації:** Руйнує імперський інформаційно-смисловий простір ворога та міф про «один народ».
- **Ментальним кордоном:** Захищає свідомість громадян від ворожої пропаганди, формує спільну ціннісну рамку та консолідує суспільство навколо ідеї незалежності.

Блок II. Концепція національної стійкості та правові засади спротиву

Питання 5. Концепція «національної стійкості» (Resilience) та український феномен

В країнах Балтії та Скандинавії (Фінляндія, Швеція) концепція «всеохоплюючої оборони» (Total Defence / Resilience) передбачає підготовку всього суспільства до кризи — від органів влади до кожного громадянина, накопичення резервів та високу громадянську свідомість.

Український феномен тотального опору корелює з цією концепцією, але виходить за рамки планових інституційних механізмів: він проявився через масовий низовий самоорганізований волонтерський рух, швидке формування ДФТГ, партизанський опір та єдність цивільного населення із Збройними Силами.

Питання 6. Законодавче визначення «національного спротиву» та конституційне підґрунтя

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про основи национального спротиву» (№ 1702-IX):

> 📌 **ЗАКОН УКРАЇНИ № 1702-IX**
> «Національний спротив — це комплекс заходів, які організовуються та здійснюються з метою сприяння обороні України шляхом максимально широкого залучення громадян України до дій, спрямованих на забезпечення воєнної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності держави...»

Конституційні статті-опори:

- **Стаття 17:** Захист суверенітету і територіальної цілісності України є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу.

- **Стаття 65:** Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України є обов'язком громадян України.

Питання 7. Стратегічна мета тотального (всенародного) характеру оборони

Стратегічна мета полягає у створенні таких умов, за яких потенційний або наявний агресор усвідомлює неможливість захоплення чи утримання території України через високу ціну та суцільний опір населення на кожному квадратному метрі землі (принцип непомірних втрат для противника).

Питання 8. Три рівні мотиваційного ядра особистості захисника України

Рівень мотивації	Характеристика та змістовне наповнення
1. Базовий (Первинний / Екзистенційний)	Захист своєї родини, дому, близьких, збереження власних життів та фізичного існування громади.
2. Соціально-груповий (Побратимський)	Почуття обов'язку перед товаришами по зброї, вірність присязі, групова згуртованість та авторитет підрозділу.
3. Ідеологічний (Ціннісно-державницький)	Захист суверенітету України, свободи, демократичних цінностей, боротьба за майбутнє української нації.

Питання 9. Інклюзивність та свобода совісті у національному спротиві

1. Інклюзивність (для осіб з інвалідністю): Законодавство України гарантує право залучення осіб з інвалідністю до заходів національного спротиву на добровільній основі за їхнім бажанням відповідно до їхніх фізичних та професійних можливостей (інформаційна підтримка, волонетерство, кібербезпека, аналітика).
2. Свобода совісті та вероспові дання: Згідно зі ст. 35 Конституції України та Законом України «Про альтернативну (невійськову) службу», громадяни, чиї релігійні переконання забороняють користуватися зброєю, можуть бути залучені до цивільних завдань безпосередньо у сфері забезпечення оборони (медична допомога, логістика, цивільний захист).

Блок III. Структура національного спротиву, Рух опору та ДФТГ

Питання 10. Три фундаментальні вертикалі національного спротиву та їх керівництво

- **1. Система територіальної оборони (ТрО):** Провідну роль здійснює Командування Сил територіальної оборони ЗСУ.
- **2. Рух опору (Resistance):** Провідну роль здійснює Командування Сил спеціальних операцій (ССО) ЗСУ.
- **3. Підготовка громадян України до національного спротиву:** Здійснюється під загальним керівництвом Міністерства оборони України у взаємодії з іншими складовими сектору безпеки та оборони та органами місцевого самоврядування.

Питання 11. Специфічний статус Руху опору

Мета: Організація, планування та здійснення спеціальних дій, розвідувальної, диверсійної та партизанської діяльності на тимчасово окупованих територіях України або на території ворога.
Керівний рід сил: Сили спеціальних операцій (ССО) ЗСУ.
Причина секретності: Інформація про сили, засоби, форми та методи, а також особистий склад Руху опору є державною таємницею найвищого рівня для забезпечення безпеки операторів, агентів та успіху розвідувально-диверсійних завдань.

Питання 12. Юридичний статус членів ДФТГ, контракти та зброя

• Юридичний статус: Члени ДФТГ є цивільними громадянами України (або іноземцями, які перебувають законно), які склали Присягу добровольця територіальної оборони. Вони не є військовослужбовцями ЗСУ.
• Строк контракту: Підписують Контракт добровольця територіальної оборони строком на 3 роки.
• Дозволена зброя: Закон та Постанова КМУ № 1448 дозволяють використовувати власну мисливську зброю, нарізну зброю, спецзасоби, а також штатну стрілецьку зброю та боєприпаси, видані Міністерством оборони України / Силами ТрО ЗСУ під час виконання бойових завдань.

Питання 13. Порядок підпорядкування ДФТГ

ДФТГ НЕ є самостійними військовими одиницями. Вони знаходяться у безпосередньому оперативному підпорядкуванні командиру відповідної військової частини (батальйону) Сил ТрО ЗСУ. Органі місцевого самоврядування здійснюють лише фінансове та матеріально-технічне забезпечення, але не мають права віддавати оперативні чи бойові накази.

Питання 14. Історичні аналоги Сил ТрО та ДФТГ

- **Давньоруське народне ополчення (тисяцькі, соцькі, віче):** Залучення всього здатного до зброї населення для оборони міст під час нападів.
- **Козацький полково-сотенний устрій (XVI–XVIII ст.):** Поєднання адміністративно-територіального управління з військовим мобілізаційним резервом громади.
- **Вільне козацтво (1917–1918 рр.):** Добровольчі самоорганізовані формування громадян для захисту ладу та правопорядку в селах і містечках.
- **Холодноярська Республіка та повстанські загони УПА:** Опора на місцеве населення, партизанська тактика та локальна оборона свого краю.

Питання 15. Регламент взаємодії ДФТГ, ЗСУ та поліції під час комендантської години на ОКІ

Взаємодія будується під керівництвом військового коменданта за чітким розподілом функцій:

- **1. Сили ТрО / ЗСУ:** Організовують систему вогневого ураження, периметр оборони ОКІ, здійснюють загальне командування нарядом блокпоста/поста.
- **2. Патрульна поліція:** Здійснює процесуальне оформлення правопорушників, перевірку перепусток, адмінзатримання, патрулювання прилеглих територій.

- **3. Пости ДФТГ:** Виконують безпосереднє спостереження, візуальний контроль, блокування підходів, перевірку перепусток у режимі комендантської години та первинний огляд. При порушеннях подається сигнал зупинки, затримані передаються поліції або СБУ.